

SOCIAL KONSEKVENSANALYS FÖR GRÅBERGET

Stadsbyggnadskontoret 2011-02-11

SAMMANFATTNING

Identitet

Nivåskillnaden och de många grönytorna gör att Gråberget upplevs som en avskild del i Majorna och enligt många som en lugn och tyst oas. Det tydligt avgränsade området ger en stark identitet som skiljer sig kraftigt från omgivande områden. Den tydliga identiteten bedöms kvarstå vid kompletteringen, mycket på grund av nivåskillnaden och de sammanhängande grönstråken som bevaras.

Gråberget består av en sammanhållen bebyggelse från samma tid. Både byggnader och planstruktur har ett starkt och karaktärsskapande uttryck. Här finns vissa rester av kulturhistorien i form av husgrunder och en gammal vattenreservoar, vilka är identitetsskapande och bör lyftas fram. Risk finns att identiteten i och upplevelsen av vissa delar förändras med ny bebyggelse. Genom att den nya bebyggelsen underordnar sig den befintliga och följer samma struktur bedöms förändringen upplevas som mindre negativ. I första hand föreslås hårdgjorda parkeringsytor bebyggas, vilket troligen kommer att innebära något positivt i gatumiljön. Tillkommande bebyggelse vid bergets fot ligger i anslutning till landshövdingehus och ska i struktur och skala anpassas till dessa.

Ny bebyggelse bedöms inte hota den goda grannsamverkan som idag finns på Gråberget. Det är dock av vikt att bebyggelsen utformas för att smälta ihop med befintlig struktur så att kopplingar och sammanhang skapas.

Föreningslivet som idag finns på Gråberget i form av t ex scoutverksamhet och duvslag är önskvärt att värna. Scouterna blir i programförslaget av med sin lokal och bör erbjudas ny lokalisering någonstans på berget. Troligen finns inte underlag för kommersiella verksamheter i alla tillkommande lokaler utmed gatorna, utan dessa kan då inrymma föreningsliv eller offentlig verksamhet.

Sammanhållande struktur

Nivåskillnaden gör att kopplingarna och tillgängligheten för gående till och från Gråberget idag är bristfällig. I programförslaget föreslås upprustningar av befintliga gångvägar samt åtgärder som förbättrar möjligheterna att leda cykel och barnvagn upp för trapporna. Ytterligare en gångförbindelse i sydöst är önskvärd. Förbindelsen skulle öka tillgängligheten till Ekedalsgatans spårvagnshållplats och Slottsskogen. Åtgärderna syftar till att förenkla för människor som bor på Gråberget att förflytta sig.

Bostadsutbudet är ensidigt med många små lägenheter. På bostadsutbudet bor här få barn. Vid en komplettering eftersträvas en variation av bostäder, vilket kan bidra till en större social blandning inom stadsdelen. Med en komplettering av större och marknära lägenheter förväntas antalet barnfamiljer öka. Upplåtelseformer är dock inget som programmet eller byggnadsnämnden styr över.

Samspel

Idag saknas en tydlig offentlig mötesplats på Gråberget. Här finns en allmän lekplats, men barnfamiljer väljer ofta att besöka mer välbefolkade lekplatser på andra håll i Majorna. I programmet föreslås att en offentlig mötesplats för lek, utsikt och samvaro anordnas uppe vid vattenreservoaren. Flera samlade funktioner i parken ger förutsättningar för att platsen befolkas, vilket kan bidra till fler spontana möten. Platsen ligger centralt på berget och är relativt lättillgänglig. Ny bebyggelse i direkt anslutning till parken ökar tryggheten i parken. Förhoppningen är att även människor nedanför berget ska lockas att besöka denna plats, vilket skulle öka integrationen med övriga Majorna. Samtidigt avses upplevelsen av Gråberget som en avskild lugn oas kvarstå. Avskildheten gör att många halvprivata ytor skapats, vilka bidrar till spontana möten och en ökad känsla av trygghet.

Stora grönområden innebär områden som helt saknar överblickbarhet från bostäder. Vissa upplever detta som otryggt. För andra skapar det attraktiva vrår där t ex ungdomar får vara för sig själva. Området kring vattenreservoaren erbjuder idag en undanskymd plats för ungdomar att ”hänga” på, vilken kommer att försvinna i och med att den samlade mötesplatsen anläggs. Det finns dock andra delar av Gråberget som kan erbjuda platser som är undanskymda.

Ett tillskott av bebyggelse bidrar till att fler människor vistas i området och på så vis kan tryggheten öka. Även de öppna bottenvåningarna syftar till att öka tryggheten utmed i många fall delvis ödsliga gator. Hur tryggt ett område upplevs beror dock på hur området utformas.

Vardagsliv

Området ligger centralt i Majorna och relativt nära innerstaden, vilket innebär korta avstånd till service och andra funktioner. Närservicen på Gråberget är dock bristfällig. En ökad befolkningstäthet ökar möjligheterna för bättre lokal service.

I förslaget ersätts många parkeringsplatser intill gatorna av bebyggelse. Den nya bebyggelsens placering kan bidra till trygghet, vilket underlättar för människor att röra sig i området under olika tider av dygnet.

Uppförandet av en förskola skulle förbättra situationen för yngre barn, med större möjlighet till förskoleplats nära hemmet.

Upprustning av gångvägar kommer att öka framkomligheten till och från Gråberget liksom tryggheten utmed dessa stråk.

Gråberget har stora naturområden lämpliga för lek och rekreation. Många naturområden är dock kraftigt kuperade vilket begränsar tillgängligheten. Friytorna närmast husen är särskilt viktiga för de mindre barnen. Eftersom flertalet av föreslagna bebyggelseområden är kraftigt kuperade och begränsade till ytan finns det risk att friytorna kring husen blir svår använda och skuggiga. Stor omsorg bör därför läggas på utformningen av friytorna utifrån ett barnperspektiv.

Närrekreationen bevaras och utvecklas i och med fortsatt sammanhållande grönstråk och utvecklandet av en mötesplats upp på berget. Den föreslagna mötesplatsen vid vattenreservoarerna är relativt plan och lättillgänglig.

Kollektivtrafikförsörjningen är med stadens mått mätt relativt god. Inga förändringar planeras för kollektivtrafiken. Eventuellt tillkommer en gångförbindelse till Ekdalsgatans spårvagnshållplats. Många boende anser att bussen på Gråberget går för sällan. Fler boende ger bättre underlag för tätare turer.

Det finns idag en upplevd brist på parkering på Gråberget. En översiktlig studie visar dock att platserna uppfyller kommunens parkeringsnorm. Kommunens parkeringspolicy arbetar för att minska användandet av bil och därför kommer inga allmänt tillgängliga p-platser att tillskapas. Brist på parkering kan upplevas som försvårande i enskilda människors vardagsliv.

SOCIAL KONSEKVENSANALYS

Den sociala konsekvensanalysen är upprättad av Göteborgs stadsbyggnadskontor med hjälp av kontorets analysverktyg för sociala aspekter i planeringsprocessen.

Identitet

<i>Idag</i>	<i>Föreslagna Åtgärder</i>	<i>Konsekvenser</i>
Nivåskillnaden och de många grönytorna gör att Gråberget upplevs som en avskild del i Majorna och enligt många som en lugn och tyst oas. Det tydligt avgränsade området ger en stark identitet som skiljer sig kraftigt från omgivande områden. Gråbergets gröna karaktär och den vackra utsikten är utmärkande för området.	En utsiktsplats iordningsställs som framhäver den gamla vattenreservoaren och därmed även identiteten på platsen Sammanhållande grönska bevaras.	Nivåskillnaden kvarstår liksom stora delar natur vilket bevarar identiteten som egen del i staden Befintliga kvaliteter som utsikt och grönt förstärks.
Sammanhållen bebyggelse på berget från samma tid. Landshövdingehus vid bergets fot. Både byggnader och planstruktur har ett starkt och karaktärsskapande uttryck. Vissa rester från historien som husgrunder och den gamla vattenreservoaren.	Ny bebyggelse ska följa och underordna sig befintlig struktur. Den gamla identitetsskapande vattenreservoaren synliggörs.	Risk att identiteten i och upplevelsen av vissa delar förändras med ny bebyggelse. Genom att den nya bebyggelsen underordnar sig den befintliga och följer samma struktur bedöms förändringen upplevas som mindre negativ. I första hand föreslås hårdgjorda parkeringsytor bebyggas, vilket troligen kommer att innebära något positivt i gatumiljön.
God grannsamverkan		Grannsamverkan bedöms inte påverkas negativt. Ny bebyggelse bedöms inte inkräkta i färdiga bebyggelsegrupper och bedöms inte hota den goda grannsamverkan som idag finns på Gråberget. Det är dock av vikt att den nya bebyggelsen utformas för att smälta ihop så att kopplingar och sammanhang skapas.

Föreningsliv, t ex scoutverksamhet och duvslag.	Duvslagen kan finnas kvar i och med programförslaget	Scouterna blir i programförslaget av med sin lokal och bör erbjudas ny lokalisering någonstans på berget. Troligen finns inte underlag för kommersiella verksamheter i alla tillkommande lokaler utmed gatorna, utan dessa kan då inrymma föreningsliv eller offentlig verksamhet.
---	--	--

Sammanhållande struktur

<i>Idag</i>	<i>Föreslagna Åtgärder</i>	<i>Konsekvenser</i>
Avskildheten på berget upplevs som en kvalitet - att det är en lugn, tyst, grön oas.	Sammanhållen grönska bevaras genom att grönytor inte tas i anspråk.	Bevarad sammanhållen grönska samt den oförändrade nivåskillnaden värnar upplevelsen av avskildhet och lugn, tyst, grön oas
Brist på kopplingar till övriga Majorna. Nivåskillnaden utgör en barriär mot övriga Majorna.	Upprustningar av gångvägar samt åtgärder som förbättrar möjligheterna att leda cykel och barnvagn upp för trapporna. Eventuellt tillskapa en ny gångförbindelse i söder.	Nivåskillnaden kvarstår och är fortsatt en barriär mot övriga Majorna. Bättre gångförbindelser ökar kopplingen till övriga Majorna, men tillgängligheten är fortfarande dålig för rullstolsburna.
Gråberget upplevs som ett bostadsområde med få verksamheter och en brist i serviceutbudet.	Komplettering av bostäder, lokaler och förskolor.	Fler boende ökar möjligheten för utökad närservice. Fler lokaler möjliggör ökad funktionsblandning.
Ensidigt bostadsutbud med till största delen mindre lägenheter i bostadsrätter. Få barnfamiljer bor här.	Komplettering sker med bostadstyper/storlekar som inte finns idag, framförallt större lägenheter.	Blandningen i bostadsutbudet ökar. Fler barnfamiljer har möjlighet att bo kvar i kommunen.

Samspel

<i>Idag</i>	<i>Föreslagna Åtgärder</i>	<i>Konsekvenser</i>
Många av gatorna kantas av parkeringsytor och öde skogsområden vilket kan upplevas som otryggt.	Kompletterande bebyggelse föreslås utmed gator. Lokaler bör lokaliseras i bottenvåningar där så är möjligt. Parkering i bottenplan mot gata undviks. Istället placeras lokaler i bottenvåningen, ex	Om bebyggelsen utformas med öppna och upplysta bottenvåningar med entréer ut mot gatorna kan upplevelsen av trygghet öka.

	hemtjänst, daglig verksamhet, tvättstugor, eller kommersiella lokaler.	
Otydliga gränser på berget mellan privat och offentligt med gemensamma öppna gräsytor som gårdsmiljö. P g a avskildheten är dock offentligheten inte lika ”stark” och halvprivata ytor skapas/tas i anspråk utanför husen, vilket är en styrka! Gott om halvvoffentliga platser för utsikt, grillning och solning.	Halvprivata ytor, som skapar tillfälle till slumpmässiga möten, värnas.	
”Stora” naturområden innebär områden som helt saknar överblickbarhet. Vissa upplever detta som otryggt. För andra blir det attraktiva vrår där ex. ungdomar får vara för sig själva. Vattenreservoaren erbjuder häng och bus i avskildhet.	En plats för möten och lek och utsikt föreslås vid vattenreservoaren för att skapa en mer offentlig plats.	En ordnad mötesplats vid vattenreservoaren reducerar denna plats som ”vrå”. Det finns dock gott om andra vrår i det bevarade naturområdet runt berget.
Brist på mötesplatser, målpunkter och samlande aktiviteter. En kommunal lekplats och bollplan finns. Barnfamiljer upplever dock att den ligger undanskymd och bristen på barn på Gråberget gör den ofta ödslig. Barnfamiljer går då till andra lekplatser i Majorna, för att möta andra föräldrar och barn. Låg täthet = få slumpmässiga möten	En plats för möten, lek och utsikt föreslås vid vattenreservoaren för att skapa en ny mötesplats. Alternativa boendeformer för att locka fler barnfamiljer.	Fler bostäder och framförallt fler barnfamiljer ökar antalet människor i rörelse utomhus. En mötesplats med olika funktioner koncentrerar människor dit. Platsen ligger centralt på berget, är flack och relativt lättillgänglig. Ny bebyggelse i direkt anslutning till parken ökar tryggheten i parken. Tillsammans ökar dessa aspekter antalet potentiella spontana möten. Ökar även risken för konflikter mellan olika grupper av människor.
Verksamheter som innebär att människor från övriga Majorna kommer till Gråberget är servicecentrat (arbetsplatser och besökare), daglig verksamhet, två förskolor, scoutverksamhet, duvslag, danslokal i gamla ”folkets hus”.	Scouternas befintliga lokal föreslås som ett område för ny bebyggelse. Ny förskola uppförs.	Risk finns att scouterna måste flytta sin verksamhet från Gråberget, vilket skulle det vara negativt för det sociala livet på Gråberget. Interaktionen med Majorna och övriga Göteborg skulle minska. Servicecentrat, förskolorna, daglig verksamhet och danslokalen påverkas inte av programförslaget.

Vardagsliv

<i>Idag</i>	<i>Föreslagna Åtgärder</i>	<i>Konsekvenser</i>
Området ligger centralt i Majorna och relativt nära innerstaden - korta avstånd mellan funktioner, vilket underlättar förflyttningar. Servicen i närområdet är dock bristfällig.	Fler bostäder och lokaler.	Ökad befolkningstäthet ökar möjligheterna för bättre lokal service.
Otrygga områden längs gatorna som kantas av parkeringsytor och öde skogsområden.	Ny bebyggelse i dessa lägen.	Bebyggelsen kan bidra till trygghet, vilket underlättar för människor att röra sig i området under olika tider av dygnet.
Brist på förskolor i området och i övriga stadsdelen.	Fler förskoleavdelningar.	Fler förskoleavdelningar förbättrar situationen för yngre barn, med större möjlighet till förskoleplats nära hemmet.
Behov av tryggare gångvägar – bättre belysning, naturvårdsåtgärder, bättre ledstänger. Behov av tillgängliga gångvägar, särskilt svårt från Slottsskogen.	Upprustning av gångvägar. Ny gångväg mot Slottsskogen.	Upprustning av gångvägar med ramper i trappor och ökad trygghet förenklar förflyttning till och från Gråberget. Ny gångväg mot Slottsskogen - förenklar förflyttning.
Stora naturområden lämpliga för lek och rekreation. Många naturområden är kraftigt kuperade vilket begränsar tillgängligheten.	Sammanhållande grönstråk sparas och utvecklas.	Närrecreationen bevaras och utvecklas i och med fortsatt sammanhållande grönstråk och utvecklandet av en mötesplats upp på berget. Den föreslagna mötesplatsen vid vattenreservoarerna är relativt plan och lättillgänglig.
Kollektivtrafikförsörjningen är med stadens mått mått relativt god. Många boende anser dock att bussen går för sällan.	Inga förändringar planeras för kollektivtrafiken. Eventuellt tillkommer en gångförbindelse till Ekdalsgatans spårvagnshållplats.	Underlaget ökar, förutsättningar för ökad turtäthet. Ett gott kollektivtrafikutbud underlättar för ungdomar att på egen hand ta sig till kompisar och aktiviteter.
Upplevd brist på parkering.	Tillkommande behov av parkering skall anordnas	Det finns idag en upplevd brist på parkering på

En parkeringsutredning visar att antalet tillgängliga platser uppfyller kommunens parkeringsnorm.	inom fastigheten. Om parkering tas i anspråk för exploatering skall den så långt som möjligt ersättas i projektet.	Gråberget. Kommunens parkeringspolicy arbetar för att minska användandet av bil, därför kommer inga nya allmänt tillgängliga p-platser att tillskapas. Brist på parkering kan upplevas som försvårande i enskilda människors vardagsliv.
Hiss saknas i många hus.	Alla tillkommande flerbostadshus kommer ha hiss.	Hiss underlättar vardagen framförallt för äldre och för familjer med yngre barn. För funktionshindrade är hiss ett måste.